

Hoe kan burgerparticipatie helpen om betere steden te creëren?

VOORDELEN VAN DIGITALE KAARTGEBASEERDE DIENSTEN VOOR STEDELIJKE PLANNING EN MEER

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De uitdagingen van burgerparticipatie	5
Uitdaging 1: Hoe zorg je dat meer mensen betrokken raken?	6
Uitdaging 2: Hoe kun je hoogwaardige informatie verzamelen en gemakkelijk verwerken?	7
Uitdaging 3: Hoe kun je efficiëntere samenwerking implementeren?	8
Het belang van plaatsgebaseerde informatie voor de planning: Inwonersbetrokkenheid en op GIS gebaseerde publieksparticipatie (PPGIS)	10
3. Oplossingen voor betere burgerparticipatie	12
Oplossing 1: Meerdere meningen van een divers publiek bereiken met behulp van online diensten	13
Oplossing 2: Kant-en-klaar, plaatsgebaseerd inzicht verkrijgen met kaartgebaseerde tools	14
Oplossing 3: Stedelijke planning invloedrijker, kostenefficiënter en functioneler maken	15
4. Wat kan Maptionnaire bijdragen?	16
Maptionnaire in een notendop	17
Use cases en voordelen van Maptionnaire	19
5. Samenvatting	23
Informatiebronnen en verdere lectuur	25

1

INLEIDING

Dit e-book bespreekt het veranderende landschap van burgerparticipatie bij stedelijke planning en de recente parallelle ontwikkeling van online instrumenten voor publieksparticipatie. Burgerparticipatie is in wezen de interactie tussen alle partijen: de deskundigen die de stedelijke planning ontwerpen en ontwikkelen en personen of organisaties die de gevolgen ondervinden van plaatselijke planningsbesluiten.

In dit document ligt de nadruk op hoe digitale, kaartgebaseerde betrokkenheidsoplossingen en GIS gebaseerde publieksparticipatie (PPGIS) zich hebben ontpopt als een hoopvol antwoord voor het verbeteren van processen in het domein van lokale overheidsinitiatieven.

Dergelijke diensten kunnen inwoners en gemeenschappen betere mogelijkheden bieden om invloed uit te oefenen op de plannings- en besluitvormingsprocessen. Dit draagt bij aan vertrouwen in en tevredenheid over de overheids- en marktspanningen en leidt tot betere resultaten.

Eisen voor moderne stedenbouwkundigen

In een wereld van versnelde verstedelijking en globalisering vormen stedelijke planning en – beheer een steeds complexere

uitdaging voor overheidsdiensten en hun professionele partners. Klimaatverandering tegengaan, betaalbare huisvesting bieden, de groene transitie mogelijk maken, het openbaar vervoer uitbreiden en sociale duurzaamheid bevorderen – het zijn slechts enkele voorbeelden van de onderling samenhangende kwesties die door het lokale bestuur zorgvuldig moeten worden aangepakt.

Om ruimtelijke interventies te bevorderen, moeten moderne stedenbouwkundigen aanzienlijk investeren in communicatie en samenwerking met verschillende groepen belanghebbenden, om een evenwicht te vinden tussen concurrerende belangen en waarden.

Maar om problemen op te lossen op een manier die werkelijk tegemoet komt aan de behoeften van de samenleving en resulteert in gedeeld eigenaarschap voor de toekomst van een buurt of stad, is het van essentieel belang om te luisteren naar de inwoners en contextspecifieke oplossingen aan te bieden die de lokale identiteit weerspiegelen. Hierdoor is Inwonersbetrokkenheid een centrale plaats gaan innemen in het lokale bestuur, met name op het gebied van stedelijke planning.

Mogelijkheden van digitalisering en geografische informatiesystemen

De laatste jaren is het ontwerpen van een goede strategie voor betrokkenheid van de gemeenschap, die zoveel mogelijk mensen bereikt, een noodzaak geworden voor de uitvoering van succesvolle ontwikkelingsprojecten. Bovendien biedt de snelle digitalisering van de samenleving stedenbouwkundigen en andere professionals in de leefomgeving onvoorziene mogelijkheden om hun werk te verbeteren door gebruik te maken van nieuwe technologie en datagestuurde instrumenten, die veelal onder de noemer 'Smart City' worden geschaard. Het domein van de publieke betrokkenheid vormt hierop geen uitzondering. Nu digitale platforms en mobiele apparaten de norm worden voor interactie in het dagelijks leven en om toegang te krijgen tot overheidsdiensten, proberen steden steeds vaker hun Inclusieve Samenlevings-strategieën te herdefiniëren door moderne instrumenten te testen en toe te passen die hen helpen om responsiever en efficiënter te worden.

Op het snijpunt van deze ontwikkelingen zijn oplossingen op het gebied van op geografische informatiesystemen gebaseerde publieksparticipatie (PPGIS), die een sterke ruimtelijke dimensie bezitten, naar

voren gekomen als een mogelijk antwoord voor het verbeteren van processen binnen stedelijke planning en andere domeinen van overheidsinitiatieven.

Over dit e-book

In dit e-book wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste uitdagingen waarmee stedenbouwkundigen en andere professionals in de leefomgeving te maken krijgen wanneer ze werken aan een inclusieve samenleving, en worden oplossingen voor deze problemen aangedragen. Wij van Maptionnaire werken al meer dan tien jaar aan zogenaamd 'Community Engagement'; Inwonersbetrokkenheid. Research vormt een zwaartepunt in onze achtergrond: het idee voor Maptionnaire ontstond toen een groep stedenbouwkundige onderzoekers en professionals ontdekte dat er bij steden en stedenbouwkundigen een toenemende behoefte was aan publieksparticipatie om échte input van de plaatselijke inwoners te krijgen. Dit e-book bundelt de kennis en knowhow van ons eigen onderzoek op het gebied van ruimtelijke ordening en stedelijke planning, onderzoek door anderen en de praktijkervaringen die we in de loop der jaren hebben opgedaan samen met onze actieve gebruikers.

2

DE UITDAGINGEN BIJ BURGERPARTICIPATIE

Hoewel persoonlijke contacten niet over het hoofd kunnen worden gezien als een manier van interactie met inwoners, wordt algemeen aanvaard dat bevordering van de lokale democratie maatregelen vereist om de mogelijkheden voor betrokkenheid te diversificeren.

Uitdaging 1:

Hoe zorg je dat meer mensen betrokken raken?

De belangrijkste uitdagingen die verband houden met business-as-usual participatieprocessen zijn:

1. geringe aantal deelnemers,
2. demografische homogeniteit van deelnemers, en
3. discussies die worden gekenmerkt door krachtige en negatieve commentaren, vaak afkomstig van de luide minderheid.

Om steden op een verstandige manier te ontwikkelen, is het een basisvoorwaarde voor participatieprocessen om een bredere en meer diverse groep actoren te betrekken. De conventionele methoden voor publieksbetrokkenheid, zoals persoonlijke ontmoetingen met de gemeenschap, zijn echter vaak niet inclusief. Traditionele formats voor openbare workshops en sessies die aan een bepaalde plaats en tijd zijn gebonden, trekken vaak geen diverse groep mensen aan die deelnemen aan de discussie of dialoog. Vaak zijn bepaalde demografische groepen ondervertegenwoordigd, zoals jongere inwoners, gezinnen, of etnische

minderheden. Het aantal mensen dat dergelijke bijeenkomsten bezoekt, blijft meestal relatief klein. Bovendien bestaat deze groep vaak uit personen die sterk gekant zijn tegen het project in kwestie.

Hoewel persoonlijke contacten niet over het hoofd kunnen worden gezien als een manier van interactie met inwoners, wordt algemeen aanvaard dat bevordering van de lokale democratie maatregelen vereist om de mogelijkheden voor betrokkenheid te diversificeren.

Digitalisering is een belangrijke manier om deze problemen op het gebied van diversiteit en bereik aan te pakken met behulp van allerlei digitale hulpmiddelen, zoals sociale media en platforms voor online informatie, bevraging en feedback. Deze digitale instrumenten kunnen in het beste geval een aanvulling vormen op de bestaande analoge participatie-instrumenten door snellere en robuustere manieren te bieden om een kanaal tussen de verschillende actoren te creëren.

Maar heel vaak is hun visuele lay-out of

gebruiksgemak niet actief motiverend voor inwoners die niet actief participeren in het delen van hun mening over de planningskwesties. Dergelijke instrumenten kunnen ook een uitdaging vormen voor stedenbouwkundigen als voor het gebruik ervan een hoog niveau van technologische deskundigheid vereist is. Bovendien kan een slecht ontworpen digitale oplossing zelfs schadelijk zijn voor de betrokkenheid als deze de gebruikers en stedenbouwkundigen frustreert en niet de informatie verstrekt die ze zou moeten verstrekken. Dit geldt ook voor het gebruik van digitale hulpmiddelen die niet zijn ontworpen voor publieksparticipatie, maar voor andere doeleinden (bijv. sociale media).

Uit onderzoek blijkt dat actieve participatie toeneemt door de inwoners op het juiste moment bij de planning te betrekken, door hen de kans te geven hun mening en standpunten naar voren te brengen, en door te laten zien dat er daadwerkelijk rekening wordt gehouden met hun feedback. De tijd dat burgerparticipatie 'gewoon voor de lol' plaatsvond, of omdat het door een verordening geëist werd, is voorbij.

Uitdaging 2:

Hoe kun je hoogwaardige informatie verzamelen en gemakkelijk verwerken?

Persoonlijke gesprekken, post-its op een kaart of andere tekstuele beschrijvingen van locaties leveren belangrijke informatie op over een bepaald planningsprobleem, maar de verwerking ervan is tijdrovend en de ruimtelijke dimensie is voor verkeerde interpretatie vatbaar.

De conventionele opzet voor het verzamelen van feedback, ideeën en andere input van inwoners over de ruimtelijke ontwikkeling van een stad houdt meestal in dat tijdens een openbare workshop een papieren kaart op tafel wordt uitgespreid en aan de deelnemers wordt gevraagd om hun gedachten en prioriteiten met post-its op de kaart te zetten. Hoewel dit een eenvoudige manier is om de deelnemers te betrekken bij het planningsprobleem in kwestie, kan het veel risico's met zich meebrengen vanuit het oogpunt van de integratie van de resulterende informatie in het planningsproces.

Persoonlijke gesprekken, post-its op een kaart of andere tekstuele beschrijvingen van locaties leveren belangrijke informatie op over een bepaald planningsprobleem, maar de verwerking ervan is tijdrovend en de ruimtelijke dimensie is voor verkeerde interpretatie vatbaar. Dit is met name het geval bij projecten die zich over een groot geografisch gebied uitstrekken, bijvoorbeeld masterplannen, omdat de opmerkingen en meningen van mensen niet gemakkelijk

met de juiste gebieden in verband kunnen worden gebracht.

Hoewel er online enquêteoplossingen beschikbaar zijn die de verwerking van gegevens vergemakkelijken, bieden ze niet de mogelijkheid om informatie op een kaart te plaatsen, d.w.z. ze missen de ruimtelijke dimensie. Ook andere digitale benaderingen voor het verzamelen van gegevens, zoals big data-sets en AI-gestuurde oplossingen, hebben hun tekortkomingen. Hoewel je ruimtelijke informatie kunt vinden van bijvoorbeeld een bepaalde stad, kunnen eerder bijeengebrachte gegevens zijn verzameld met een ander doel voor ogen of op een eerder tijdstip, toen het gebied anders was. Je bent genooddaakt beslissingen te nemen op basis van de gegevens die je in handen hebt. Gegevens die je misschien niet de antwoorden en feedback geven die je eigenlijk nodig had voor een specifiek planningsproject. Vaagheid van de gegevens kan in verband worden gebracht met het vermogen van stedenbouwkundigen om ze te gebruiken om hun plannen te beïnvloeden door te

wijzen op noodzakelijke wijzigingen. Wellicht zijn de stedenbouwkundigen snel geneigd ideeën in zich op te nemen die van invloed kunnen zijn op verdere planningsfasen of andere processen.

Ten slotte hebben de met analoge of ongeschikte digitale instrumenten verzamelde gegevens geen gemakkelijk te verwerken en verenigbaar format en bovendien worden ze zelden goed opgeslagen. Het kan voor de inwoners ergerlijk zijn wanneer ze telkens opnieuw worden gevraagd hun mening te geven over dezelfde planningskwesties. Wat ook problematisch kan zijn bij het verzamelen van gegevens is het gebrek aan transparantie. Als stedenbouwkundigen niet weten welke informatie reeds beschikbaar is of als inwoners niet weten of begrijpen waarvoor de verzamelde gegevens worden gebruikt, ontstaan er problemen.

Uitdaging 3:

Hoe kunnen we efficiëntere betrokkenheidspraktijken implementeren?

Wanneer inwoners niet voldoende algemeen inzicht hebben in een planningsproject, hebben ze de neiging bij te dragen met meningen en ideeën die óf zeer gedetailleerd zijn, óf te vaag vanuit het standpunt van de stedenbouwkundigen.

Planningswerkzaamheden verlopen vaak op een verkokerde manier: dialogen vinden plaats in afzonderlijke processen tussen deskundigen of in openbare workshops, en de resultaten van deze twee processen worden niet of nauwelijks geïntegreerd. Bij gebrek aan beter bestaat het gevaar dat alleen bepaalde of beperkte belangengroepen of personen door dit soort samenwerkingsvormen bij het planningsproces worden betrokken.

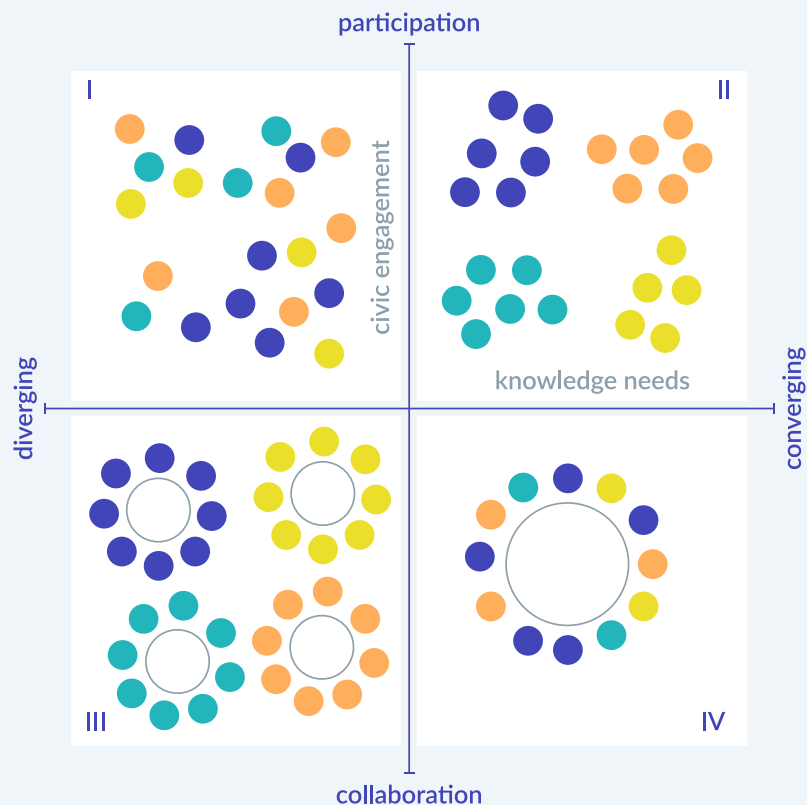
Planningsprocessen zijn ook niet erg lineair, maar kunnen worden opgevat als stromen van communicatieve handelingen waarbij de kennisbehoeften en werkwijzen hand in hand gaan, en processen soms worden opengebrouwen en soms worden afgesloten. En juist op die kruispunten ontstaat een grote uitdaging: de kennisstroom tussen stedenbouwkundigen en deelnemers is niet altijd erg goed en de inwoners moeten moeite doen om gedurende het hele planningsproces op de hoogte te blijven. Er is vaak een gebrek aan duidelijke communicatie over de doelstellingen en de reikwijdte van een participatieproces en het project in kwestie. Wanneer inwoners niet

voldoende algemeen inzicht hebben in een planningsproject, hebben ze de neiging bij te dragen met meningen en ideeën die óf zeer gedetailleerd zijn, óf te vaag vanuit het standpunt van de stedenbouwkundigen.

Vroegtijdige participatie wordt erkend als een noodzakelijke en waardevolle fase, maar vindt zelden plaats. Verder worden inwoners bij de traditionele vorm van publieksparticipatie meestal pas betrokken wanneer de planning ofwel reeds is begonnen of nadat een groot deel van de planning reeds is uitgevoerd. Hoewel het verzamelen van inwonersinput in de late stadia van een planningsproces gemakkelijker is voor zowel stedenbouwkundigen (gemakkelijk om een plan te tonen) als inwoners (gemakkelijk om op een bestaand plan te reageren), is de doeltreffendheid van de praktijk gering: het kan moeilijk zijn om de feedback van mensen nog in de plannen te verwerken. Deze lacunes in het participatieproces kunnen ernstige schade veroorzaken: ze dragen bij tot het ontstaan van een sfeer van wantrouwen en frustratie. In het slechtste geval kan de onenigheid uitgroeien tot verzet waardoor

de uitvoering van het planningsproces jaren of zelfs decennia wordt uitgesteld.

Als we verder denken dan de 'zuivere' planningsfase, speelt ook de gehele strategische planning van een stad een belangrijke rol. Met strategische planning bedoelen we de langetermijndoelstellingen en -plannen voor een stad en haar toekomst. Bij die processen is doorgaans een veel grotere groep belanghebbenden betrokken, van stadsambtenaren en deskundigen, tot consultants, projectontwikkelaars en de inwoners. Strategische planning strekt zich ook uit over een langere periode en vereist geregeld besluitvorming die met het juiste soort informatie moet worden ondersteund. Door effectieve praktijken op het gebied van burgerparticipatie te integreren en het juiste soort instrumenten te gebruiken om de belanghebbenden en besluitvormers te voorzien van correcte, door inwoners gegenereerde informatie, wordt het veel gemakkelijker om een stad te ontwikkelen waar mensen graag willen wonen. Inwoners bij het strategische planningsproces betrekken is van cruciaal belang om de doeltreffendheid ervan te garanderen.

Lees de blog van Maptionnaire voor meer informatie over het belang van communicatie bij stedelijke planning en dit model!

Het belang van communicatie bij stedelijke planning

Een theoretisch model voor het verbeteren van communicatiegeoriënteerde en procesbewuste planning, ontwikkeld door Staffans, Kahila-Tani, Geertman, Sillanpää, & Horelli, omvat twee hoofdaspecten: **1)** een conceptueel schema van kenniscreatie en burgerlijke betrokkenheid, en **2)** een processchema.

Het conceptuele schema modelleert vier communicatieve acties langs twee assen. De horizontale as staat voor de werkwijzen en de verticale as voor de kennisbehoefte.

I. Divergent / participatief

- Breed publiek
- Weinig of geen communicatie tussen stedenbouwkundigen en het publiek
- Resultaat: een diverse gegevensverzameling, maar ook praktische ideeën en kennis van een grote groep mensen
- Typische voorbeelden: enquêtes met pen en papier, online enquêtes, kaartgebaseerde vragenlijsten, inwonersbijeenkomsten

II. Convergent / participatief

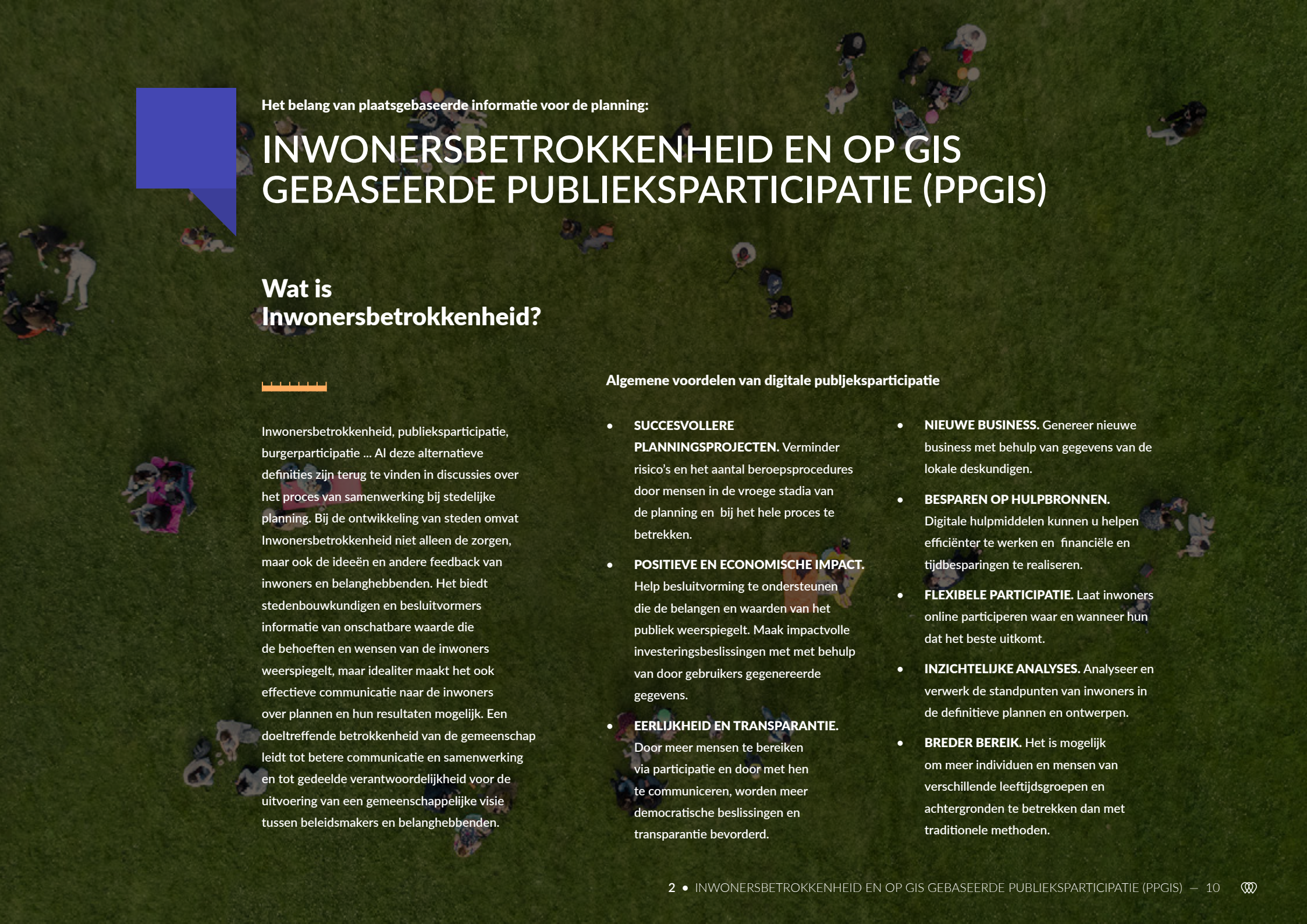
- Breed publiek
- Kennis is onderworpen aan het toetsen van beweringen
- Resultaat: selectie van ideeën voor verdere uitwerking
- Typische voorbeelden: stemming, walkthroughs, persoonlijke ontmoetingen

III. Divergent / collaboratief

- Groot aantal kleine groepen
- Samenwerking van verschillende groepen
- Resultaat: verscheidenheid aan ideeën voor latere fasen
- Typische voorbeelden: workshops, inwonersbijeenkomsten

IV. Convergent / collaboratief

- Eén kleine groep met verschillende meningen en perspectieven
- Bestaande ideeën integreren tot een samenhangende visie
- Resultaat: levert informatie op voor het planningsproces
- Typische voorbeelden: hackathons

Het belang van plaatsgebaseerde informatie voor de planning:

INWONERSBETROKKENHEID EN OP GIS GEBASEERDE PUBLIEKSPARTICIPATIE (PPGIS)

Wat is Inwonersbetrokkenheid?

Inwonersbetrokkenheid, publieksparticipatie, burgerparticipatie ... Al deze alternatieve definities zijn terug te vinden in discussies over het proces van samenwerking bij stedelijke planning. Bij de ontwikkeling van steden omvat Inwonersbetrokkenheid niet alleen de zorgen, maar ook de ideeën en andere feedback van inwoners en belanghebbenden. Het biedt stedenbouwkundigen en besluitvormers informatie van onschatbare waarde die de behoeften en wensen van de inwoners weerspiegelt, maar idealiter maakt het ook effectieve communicatie naar de inwoners over plannen en hun resultaten mogelijk. Een doeltreffende betrokkenheid van de gemeenschap leidt tot betere communicatie en samenwerking en tot gedeelde verantwoordelijkheid voor de uitvoering van een gemeenschappelijke visie tussen beleidsmakers en belanghebbenden.

Algemene voordelen van digitale publieksparticipatie

- **SUCCESSVOLLERE PLANNINGSPROJECTEN.** Verminder risico's en het aantal beroepsprocedures door mensen in de vroege stadia van de planning en bij het hele proces te betrekken.
- **POSITIEVE EN ECONOMISCHE IMPACT.** Help besluitvorming te ondersteunen die de belangen en waarden van het publiek weerspiegelt. Maak impactvolle investeringsbeslissingen met met behulp van door gebruikers gegenereerde gegevens.
- **EERLIJKHEID EN TRANSPARANTIE.** Door meer mensen te bereiken via participatie en door met hen te communiceren, worden meer democratische beslissingen en transparantie bevorderd.
- **NIEUWE BUSINESS.** Genereer nieuwe business met behulp van gegevens van de lokale deskundigen.
- **BESPAREN OP HULPBRONNEN.** Digitale hulpmiddelen kunnen u helpen efficiënter te werken en financiële en tijdbesparingen te realiseren.
- **FLEXIBELE PARTICIPATIE.** Laat inwoners online participeren waar en wanneer hun dat het beste uitkomt.
- **INZICHTELIJKE ANALYSES.** Analyseer en verwerk de standpunten van inwoners in de definitieve plannen en ontwerpen.
- **BREDER BEREIK.** Het is mogelijk om meer individuen en mensen van verschillende leeftijdsgroepen en achtergronden te betrekken dan met traditionele methoden.

Wat betekent 'op GIS gebaseerde publieksparticipatie' (PPGIS)?

De perceptie die mensen van hun leefomgeving hebben, is verbonden met fysieke plekken en al deze plekken hebben coördinaten in de echte wereld. Het idee om dit soort 'zachte' informatie en kennis te integreren in GIS vormt de basis van PPGIS. De kracht van PPGIS ligt dus in het vermogen ervan om gewone mensen in deskundigen van hun leefomgeving te veranderen door hen de mogelijkheid te bieden om plekken in de fysieke omgeving die betekenisvol en belangrijk voor hen zijn op een digitale kaart te zetten. Mensen die deelnemen aan de productie van GIS-gegevens, of zo u wilt van locatie-informatie, ondersteunen de stedelijke planning en -ontwikkeling op vele nieuwe manieren. Dit helpt bij het beschrijven van de manier waarop we onze dagelijkse leefomgeving waarnemen, welke routes we gebruiken om naar ons werk of naar school te gaan of hoe we het landschap en de omgeving waarderen.

Inwoners kunnen locatiegebaseerde feedback, snelle reacties, ideeën, gedachten en grotere visies achterlaten om de omgeving vorm te geven.

PPGIS is ontstaan in academische kringen en combineert geavanceerde informatie- en communicatietechnologie met een geografisch informatiesysteem (GIS). Aangezien GIS alles op aarde probeert te positioneren, biedt het stedenbouwkundigen een interessant kader om het publiek in staat te stellen hun voorkeuren, ideeën en ervaringen te communiceren. Dergelijke informatie wordt traditioneel niet beschouwd als een domein van ruimtelijke gegevens.

3

OPLOSSINGEN
VOOR BETERE
INWONERS-
BETROKKENHEID

Naast de demografische dimensie wordt de planning ook beïnvloed door de representativiteit van de meningen over een bepaald project: de betrokkenheid van het publiek wordt pas echt groot wanneer mensen met een brede mix van inzichten, ervaringen, waarden en ideeën worden bereikt.

Oplossing 1:

Bereik meerdere meningen van een divers publiek door online diensten te gebruiken

Mensen kunnen deelnemen, ongeacht tijd en plaats

Online participatie tools verruimen de mogelijkheden voor mensen om hun stem te laten horen buiten de officiële openbare bijeenkomsten om. Inwoners kunnen in hun eigen tempo en zelfs vanuit hun luie stoel kennismaken met de enquête, het plan of andere inhoud. Zij kunnen op elk moment van de dag enquêtes invullen en meedoen, waar ze zich ook bevinden. Dit wordt vooral belangrijk wanneer het organiseren van fysieke bijeenkomsten niet mogelijk is. Het houdt ook verband met het feit dat stedenbouwkundigen wettelijk verplicht zijn iedereen de kans te geven zijn of haar mening te geven. Ze moeten de beste manieren bedenken om antwoorden te verzamelen. Naast de demografische dimensie wordt de planning ook beïnvloed door de representativiteit van de meningen over een bepaald project: de betrokkenheid van het publiek wordt pas echt groot wanneer mensen met een brede mix van inzichten, ervaringen, waarden en ideeën worden bereikt.

Gemakkelijk duizenden mensen bereiken

Online tools zijn nuttig om gegevens te verzamelen van bredere groepen deelnemers en om de ‘zwijgende meerderheid’ te bereiken. Volgens een onderzoek waarbij de online enquêtes van Maptionnaire werden bestudeerd, werden de grote aantallen respondenten in verband gebracht met de hoge toegankelijkheid voor respondenten die voortkomt uit de gebruiksvriendelijkheid, het visuele uiterlijk en de schaalbaarheid van de tool, van mobiele apparaten tot laptops. Een andere bijdragende factor was de verscheidenheid aan aanpassingsmogelijkheden voor gebruikers van de dienst, die hen in staat stelt een enquête te plannen en uit te voeren die in hun behoeften voorziet. Scenario's zijn getest of verzamelde gegevens vertekend raken, ofwel dat gegevens die verzameld zijn met behulp van steekproeven kwalitatief betere informatie opleveren. Het resultaat was dat specifiek verzamelde gegevens, wanneer ze openlijk worden verzameld, betrouwbaar zijn.

Moeilijk bereikbare groepen bereiken

Een van de uitdagingen waarmee stedenbouwkundigen doorgaans te maken krijgen, is dat kinderen en jongeren zelden deelnemen aan openbare hoorzittingen, inloopavonden of bijeenkomsten. Deze evenementen worden gedomineerd door oudere leeftijdsgroepen. Uit onderzoek is gebleken dat online PPGIS-enquêtes een veelbelovende methode voor steden is om deze jongere generaties te bereiken die traditionele methoden negeren. De keerzijde van de medaille is echter dat het een uitdaging is om via online tools in contact te komen met oudere inwoners. Een ander voordeel van online enquêtes is de mogelijkheid om meertalige versies en visuele enquêtes aan te bieden. Dit maakt het mogelijk om immigranten, minderheidstaalgroepen en analfabeten te bereiken die doorgaans niet goed vertegenwoordigd zijn in traditionele processen van publieke betrokkenheid.

Oplossing 2:

Verkrijg kant-en-klaar, plaatsgebaseerd inzicht met kaartgebaseerde tools

Door een plaatscomponent toe te voegen aan het participatieproces, wordt de verkregen informatie potentieel bruikbaar en invloedrijker.

Verkrijg waardevolle, locatiegebaseerde informatie

De inwoners zijn sterk gehecht aan de plaatsen waar ze wonen. Doeltreffende participatieve planningspraktijken moeten dit weerspiegelen. Deze moeten met name niet alleen de zogenaamde objectieve kennis over plaatsen vastleggen, maar ook de subjectieve gehechtheid en sociale zorgen van de inwoners. Door een plaatscomponent toe te voegen aan het participatieproces, wordt de verkregen informatie potentieel bruikbaar en invloedrijker, hoewel er nog enkele vragen over de kwaliteit van de gegevens en de vertaling van ervaringskennis naar het formele planningsproces blijven bestaan.

Met PPGIS kunnen zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens worden verzameld; kaartgebaseerde en traditionele enquêtegegevens; wetenschappelijke gegevens en commentaargegevens – in tegenstelling tot gewone enquête-instrumenten. PPGIS-diensten, zoals Maptionnaire, bieden stedenbouwkundigen

de mogelijkheid om de gegevens die ze uit enquêtes verkrijgen, te gebruiken als diagnostisch hulpmiddel.

De mogelijkheid om vragen te stellen zoals ‘aan welk soort bebouwing geven de inwoners de voorkeur?’ is direct toepasbaar voor diepere gegevensanalyse ten opzichte van andere GIS-datasets. Een andere mogelijkheid voor een geavanceerde analyse betreft de invloed van inwonersbetrokkenheid.

Bovendien moet de kracht van 3D-modellen nog verder worden ontdekt bij PPGIS. Ze voegen een derde element toe aan de vergelijking, aangezien ze een opwaartse dimensie bieden. Door gebruik te maken van 3D-kaarten bij participatie kunnen zelfs kaartmarkeringen worden aangebracht op de daken en muren van gebouwen.

Gegevens tot leven brengen met hoogwaardige visualisaties

Het analyseren van PPGIS-datasets kan een echte uitdaging zijn, zelfs voor ervaren stedenbouwkundigen. Naast de analytische complexiteit is er ook de verleiding om selectief te zijn met stukken informatie of bewijsmateriaal die politiek het meest gewaardeerd worden. Een unieke mogelijkheid die de PPGIS-benadering biedt, is het maken van interessante visualisaties door de parallelle analyse van de ‘zachte’, door ervaring beïnvloede, GIS-datasets met de traditionele ‘harde’ GIS-datasets. Hier kunnen stedenbouwkundigen mogelijk kennis opdoen over de ervaringsdimensies met betrekking tot stedelijke structurele kenmerken, patronen van grondgebruik, zonering, etc. Als een project waarbij een gemeenschap wordt betrokken, is opgezet met gebruikmaking van de PPGIS-methodiek, om een echte samenwerking tot stand te brengen, moet de fase van de gegevensanalyse op een coöperatieve manier worden uitgevoerd.

Oplossing 3:

Stedelijke planning invloedrijker, kostenefficiënter en functioneler maken

Investerings zijn nodig (en ze lonen)

De noodzaak om technologie te gebruiken blijft voor sommige gebruikers een belemmering, net als de daarmee samenhangende financiële en personele middelen. Dit laatste is vooral een probleem voor kleinere steden. Ook al vergen online technologieën minder middelen, toch kunnen er geen hoogwaardige participatieprocessen tot stand worden gebracht zonder een investering. Onthoud echter dat de kosten van online participatie 90% lager kunnen zijn dan die van traditionele methoden, omdat bijvoorbeeld de verwerking van gegevens gemakkelijker en sneller gaat. Door een goede betrokkenheid van de gemeenschap te bevorderen en de inwoners en andere belanghebbenden bij alle fasen van de planning – met inbegrip van de strategische planning – te betrekken, zal de aanvaarding van de plannen bovendien een belangrijk rendement op de gedane investeringen vormen.

Bestaande informatie kan worden gebruikt om projecten te ondersteunen

Voor doeltreffende inwonersbetrokkenheid is het van belang na te gaan hoe de kennis die in een planningsproject wordt geproduceerd, andere projecten kan ondersteunen. Het is niet ongebruikelijk dat deelnemers meerdere malen worden uitgenodigd om deel te nemen aan ontwikkelingsprojecten in hetzelfde gebied. Om deze problemen aan te pakken zou de stad de PPGIS-datasets moeten archiveren in het GIS-systeem van de stad waartoe elke ambtenaar toegang heeft. Tijdens de initiatiefase van een nieuw planningsproject kunnen stedenbouwkundigen dit GIS-systeem gebruiken om na te gaan welke gegevens reeds zijn verzameld en wat er nodig is om bestaande kennis aan te vullen.

Een verscheidenheid aan mogelijkheden om kaartgebaseerde oplossingen te gebruiken

Onderzoekers suggereren dat kaartgebaseerde instrumenten flexibel genoeg zijn om de diverse vormen van participatie in verschillende fasen mogelijk te maken. Als we de soorten projecten en gebruikssituaties vergelijken, alsmede de planningsfasen waarin bijvoorbeeld Maptionnaire is gebruikt, dan lopen deze uiteen van planning en beheer van groene en blauwe gebieden, vervoersplanning, masterplanning en regionale planning, gebouwen, duurzaamheid, en de energiesector.

Volgens onderzoek is het aanvechtbaar dat PPGIS top-down-participatie versterkt en bottom-up- of zelfgeorganiseerde participatie verwaarloost. In plaats van top-down- en bottom-up-participatie te polariseren, is het ook mogelijk PPGIS te gebruiken om een brug te slaan tussen de twee benaderingen.

In de gevallen waarin deelnemers betrokken waren bij het opzetten van een enquête, verplichten zij zich ertoe om aan de enquête deel te nemen nadat deze was gelanceerd en werden ze bovendien enthousiaste pleitbezorgers van de enquête via hun eigen kanalen.

4

WAT KAN
MATIONNAIRE
BIJDAGEN?

Maptionnaire in een notendop

De essentie van het Smart City-denken ligt in de opvatting dat technologie kan helpen bij het oplossen van de complexe uitdagingen waarmee de overheid vandaag de dag in stedelijke gebieden wordt geconfronteerd. De wens om deze uitdagingen op te lossen heeft geleid tot nieuwe innoverende methodieken zoals PPGIS en de praktische toepassingen daarvan, zoals Maptionnaire.

Maptionnaire Community Engagement Platform is een kaartgebaseerde dienst voor steden, adviesbureaus, en onderzoeksorganisaties. Het maakt de strategische, systematische en alomvattende verzameling, analyse en rapportage van standpunten van inwoners in verschillende sectoren en bedrijfstakken mogelijk.

De kern van Maptionnaire zijn de kaartgebaseerde tools voor het ontwerpen van vragenlijsten, verzamelen van

informatie en analyseren van gegevens. Maptionnaire helpt bij het samenwerken, rapporteren en communiceren over uw participatieprojecten en plannen met inwoners en belanghebbenden, maar ook met uw collega's.

Maptionnaire is een modulaire dienst, en de modules en hun combinaties voorzien in een verschillende behoefte in het participatieproces. Er zijn zes essentiële modules:

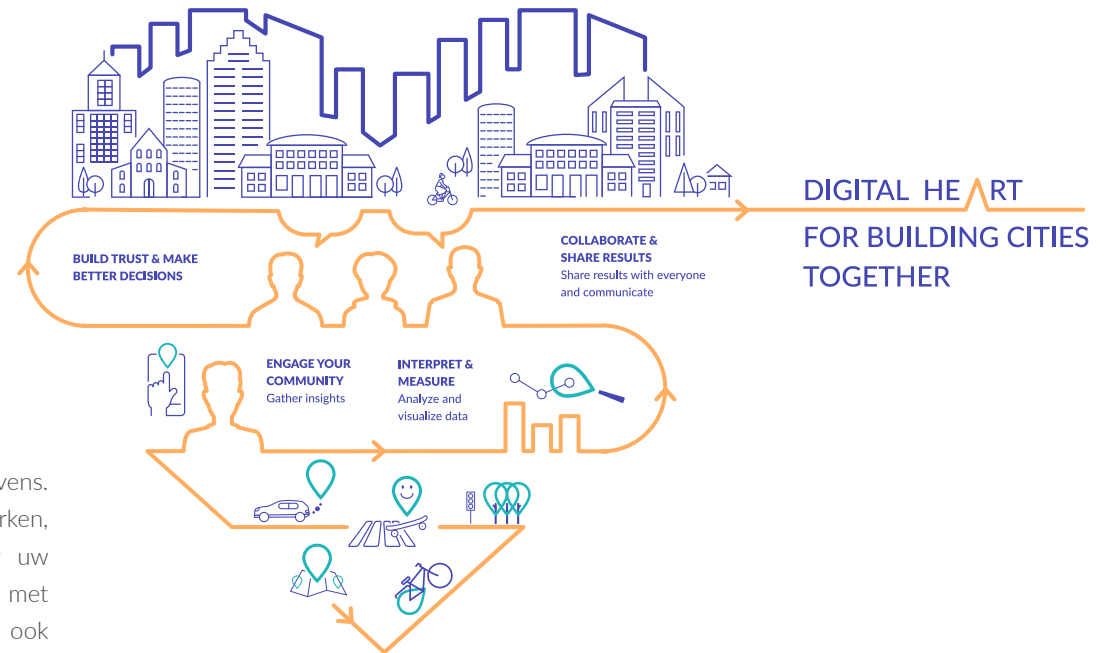
- Ontwerpen, verzamelen & analyseren
- Serious gaming-besluitvorming
- Webpagina bouwer
- Real-time feedback kaart
- Geautomatiseerde PDF-maker
- 3D-samenwerking

De add-ons omvatten Reporting Dashboard en Teams. U kunt de modules kiezen die u nodig heeft om uw participatieprocessen te

ondersteunen, en vervolgens betalen voor de modules die u gebruikt. Maptionnaire software is browser-gebaseerd, werkt met elk apparaat, en is mobiel responsief. De service omvat altijd technische ondersteuning en training. Het platform voldoet uiteraard aan alle recente AVG en WCAG wet- en regelgeving. Veiligheid en toegankelijkheid zijn de basis.

Inmiddels is Maptionnaire een wereldwijde dienst met klanten in meer dan 35 landen. Tot op heden hebben inwoners meer dan

10 miljoen antwoorden gegenereerd met Maptionnaire, en zijn er meer dan 10.000 participatieprojecten uitgevoerd met behulp van onze dienst.

Hoe Maptionnaire werkt

Vragenlijsten ontwerpen en gegevens verzamelen

- Vragenlijsten opstellen op basis van kaarten
- Opiniepeilingen en enquêtes creëren
- Real-time gegevens verzamelen
- Participatieve budgettering organiseren

Resultaten meten en informatie analyseren

- Gegevens analyseren en visualiseren
- Participatie-KPI's definiëren
- Rapporteren over de uitkomsten
- Gegevens overbrengen voor verdere analyse

Communiceren over uw project en plannen

- Communiceren en discussiëren op speciale webpagina's
- Uw projectpagina's en participatieportfolio creëren
- Wettelijke feedback geven
- Informatie archiveren voor toekomstig gebruik

Samenwerken met anderen

- Informatie delen tussen afdelingen
- Gebruikers en projecten beheren
- De activiteiten van de organisatie op één plaats verzamelen
- De dialoog met de inwoners bevorderen

USE CASES EN VOORDELEN VAN MAPTIONNAIRE

Stedelijke planning en ontwerp

Bij planningsinspanningen op elke schaal moet het publiek worden betrokken om de transparantie en de legitimiteit ervan te waarborgen. Maptionnaire kan helpen bij het ingewikkelde traject van communiceren van het planningsproces naar het publiek en het vragen om input in alle stadia, wat resulteert in functionelere en meer responsieve stadslandschappen.

Voordelen

- Het heden en mogelijke toekomst visualiseren
- De identiteit en waarde van een plaats begrijpen
- De lokale democratie versterken

KLANTENVERHAAL:

De stad Denver

Voor Denver was het organiseren van een inclusief en zinvol participatieproces de eerste prioriteit. Een onderdeel van dit proces zijn openbare vergaderingen die vaak worden bijgewoond door mensen met meer tijd en flexibiliteit. De stad was op zoek naar een manier om een meer diverse groep inwoners te bereiken, door hen de mogelijkheid te bieden om op elk moment van de dag online hun mening te geven. Daarom koos Denver uiteindelijk voor Maptionnaire als hun digitale community engagement platform.

Vervoer en mobiliteit

Inwoners zijn experts als het gaat om hun beweging door de openbare ruimte. Maptionnaire maakt het mogelijk deze kennis en ervaring te integreren in besluitvormingsprocessen, zodat bestaande en toekomstige vervoers- en mobiliteitsinfrastructuur aansluit bij de behoeften en voorkeuren van de inwoners.

Voordelen

- Efficiënt verzamelen en clusteren van mobiliteitsvoorkeuren
- Mobiliteitscorridors en verplaatsingspatronen duidelijk in beeld brengen
- Echte inzichten genereren

KLANTENVERHAAL:

Koucky & Partners

De vragenlijst van Maptionnaire verschaftte Koucky & Partners diepgaande informatie over wat er gebeurt op het parcours van Vätternrundan, 's werelds grootste recreatieve wielervedstrijd voor amateurs. Ze waren in staat de resultaten op een kaart te visualiseren en een geografisch patroon voor het hele traject vast te stellen.

Infrastructuur

Infrastructuurplanning wordt vaak gezien als top-down en onpersoonlijk, met weinig mogelijkheden voor een zinvolle dialoog. Wij bieden de middelen om het publiek als partner te betrekken, met instrumenten die over projecten communiceren en inzichtelijke input verzamelen.

Voordelen

- Vertrouwen bij het publiek wekken
- Gebruik maken van lokale kennis
- Feedback integreren in het gehele planningsproces

Gebouwen

De overgang naar duurzame steden berust ten dele op intelligent ontwerp op het niveau van individuele bouwprojecten. Om dit proces in goede banen te leiden, is er behoefte om technische oplossingen te verbinden met de praktijken van inwoners en gebruikers van de gebouwde omgeving. Maptionnaire is een platform dat kan worden aangepast zodat het de microschaal van het dagelijks leven weergeeft en werkelijk responsieve processen bevordert.

Voordelen

- Een verscheidenheid aan input vastleggen
- Gerichte feedback vragen
- Toekomstige prestatieproblemen vermijden

KLANTENVERHAAL:

De stad Jyväskylä, Finland

Jyväskylä's gebruik van Maptionnaire in hun plannen voor de transformatie van de omgeving van een stadssnelwegcorridor is een schitterend voorbeeld van hoe de visuele functies van de software kunnen worden toegepast om de betrokkenheid van het publiek tot een tweerichtingsproces te maken. Bij dit project maakten de stedenbouwkundigen een kaart die de corridor markeerde en twee verschillende scenario's liet zien voor de toekomstige ontwikkeling ervan. Verder gaven ze de inwoners de gelegenheid om dieper in de scenario's te duiken via meer gedetailleerde visualisaties van de belangrijkste knooppunten van de voorgestelde interventies.

KLANTENVERHAAL:

Gruppe F

Landschapsarchitectenbureau gruppe F maakte gebruik van Maptionnaire in hun project voor de ontwikkeling van een concept voor het hergebruik van een voormalig kazerneterrein in Blankefelde-Mahlow in de regio Groot-Berlijn. Zij besloten Maptionnaire op te nemen in hun instrumentarium voor publieksparticipatie omdat ze er zeker van wilden zijn dat ze ook inwonersgroepen zouden kunnen betrekken die moeilijk te bereiken zijn met persoonlijke methoden.

Parken en recreatie

Stedelingen beschouwen toegankelijke, veilige en leuke recreatiegebieden als een belangrijke voorziening voor hun levenskwaliteit. Het ontwerpen van dit soort ruimten vereist inzicht in de kwaliteiten van parken, paden en natuurgebieden die mensen aantrekken. Maptionnaire is een doeltreffend instrument om bestaande sterke punten en potentiële kansen voor het verbeteren van recreatiegebieden te identificeren en deze af te stemmen op de behoeften van de gemeenschap.

Voordelen

- Inzicht in de sociale en culturele waarde van recreatiegebieden
- Nauwkeurige feedback
- De participatie verbreden

KLANTENVERHAAL:

De stad Edinburgh

Het 'Thriving Green Spaces (TGS)'-project heeft tot doel een nieuwe visie te ontwikkelen voor de parken en groene ruimten van Edinburgh, en een strategie en actieplan voor de komende 30 jaar op te stellen om die visie te verwezenlijken. Met behulp van online enquêtes van Maptionnaire was Edinburgh in staat ideeën en feedback te verzamelen, zelfs tijdens de Covid-19 pandemie toen er geen persoonlijke evenementen konden plaatsvinden.

Energie

Lokale overheden en gemeenten zullen de komende jaren de transitie naar duurzame en hernieuwbare energie aansturen. Wij bieden een platform dat regionaal en nationaal energiebeleid concreet communiceert en visualiseert op lokaal niveau.

Voordelen

- Grotere betrokkenheid van belanghebbenden
- Plaatselijke capaciteitsopbouw voor energieplanning
- De kenniskloof tussen stedenbouwkundigen en publiek dichten

KLANTENVERHAAL:

Energiequelle

Energiequelle is actief op de markt voor duurzame energie in Europa. Ze focussen vooral op windenergie. Door gebruik te maken van Maptionnaire konden inwoners GIS-gelocaliseerde feedback geven voor een project dat betrekking had op de productie van windenergie in de omgeving van Liimattala, Finland. Dit verschaftte Energiequelle aanvullende gegevens om simulaties van de locaties van windturbines te maken.

Duurzaamheid

De ontwikkeling van duurzame plaatsen is geen toeval – het is eerder het resultaat van zorgvuldige planning en samenwerking met de mensen die ze zullen gebruiken en bewonen. Echte duurzaamheid heeft niet alleen ecologische maar ook sociale dimensies, en Maptionnaire helpt bij het in kaart brengen van het sociale aspect van projecten gericht op het bouwen van duurzame steden en regio's.

Voordelen

- Prioriteiten begrijpen
- Een breed publiek maken
- Langdurige partnerschappen creëren

KLANTENVERHAAL:

Warm in the Winter

Warm in the Winter is een groep adviseurs met expertise op het gebied van architectuur, stedelijke planning en ontwerp. In de gemeente Danderyd in Zweden peilden ze met Maptionnaire onder de mensen hoe ze het Djursholmplein zouden willen ontwikkelen om er een nog aantrekkelijker en toegankelijker stadscentrum van te maken.

Natuur en omgeving

De natuurlijke wereld en de uitdagingen waarmee ze wordt geconfronteerd, zijn uiterst complex, en er is behoefte aan een breed scala van methoden om deze complexiteit in kaart te brengen. Maptionnaire vult de traditionelere 'harde gegevens' aan door een platform te bieden voor het vastleggen van kwalitatieve en geografisch gesitueerde waarnemingen van een reeks deelnemers, onder wie zowel professionals als inwoners.

Voordelen

- Gebruik maken van gefundeerde expertise
- Diverse gegevensbronnen combineren
- Consensus ontwikkelen

KLANTENVERHAAL:

National Institute of Agricultural Botany

National Institute of Agricultural Botany (NIAB) is een onderzoeksorganisatie op het gebied van landbouwgewassen, gevestigd in Cambridge, Verenigd Koninkrijk. NIAB was niet tevreden over hun vorige leverancier van enquête-instrumenten. Ze hadden behoefte aan een dienst die flexibel en gebruiksvriendelijk was, en waarbij de structuur van de enquêtes kon worden aangepast. Bovendien moesten de gegevens gemakkelijk te beheren zijn. Zo kwamen ze uiteindelijk terecht bij Maptionnaire.

5

SAMENVATTING

In dit e-book wordt een overzicht gegeven van de moeilijkheden en mogelijkheden van (online) publieksparticipatie. Er is gewezen op de uitdagingen op het gebied van stedelijke planning: we moeten meer mensen bij de planning betrekken, we hebben manieren nodig om op een eenvoudige manier gegevens te verzamelen en te verwerken, de participatie moet doeltreffender worden georganiseerd, en de verzamelde gegevens moeten de strategische planning en besluitvorming ondersteunen.

Digitalisering is tegenwoordig een noodzaak – ook bij publieksparticipatie. Online oplossingen kunnen steden en andere professionals helpen een breder publiek te bereiken en het gevoel van vertrouwen bij de inwoners vergroten, wanneer ze de mogelijkheid hebben invloed uit te oefenen op hun omgeving en hun mening te uiten op een manier die hen het beste uitkomt.

Dit kan, in de praktijk, betekenen dat online participatie wordt gecombineerd met meer traditionele participatiemethoden.

Op GIS gebaseerde publieksparticipatie (PPGIS), die informatie op basis van locatie biedt, kan helpen meer gedetailleerde gegevens te verstrekken. Wanneer we de feedback koppelen aan de precieze locatie, kan dat de stedenbouwkundigen helpen de feedback beter te begrijpen en betere plannen te maken. Geen enkele technische oplossing of PPGIS-gegevensverzameling, hoe uitgebreid ook, kan echter in zijn eentje inwonersbetrokkenheid verbeteren. In plaats daarvan wordt de kwaliteit verbeterd wanneer deskundigen, individuen en organisaties die bij het proces betrokken zijn, samenwerking en cocreatie begrijpen en waarderen.

Maptionnaire is één toepassing van PPGIS, en

kan worden gebruikt in diverse sectoren van gemeentelijke activiteiten en in verschillende bedrijfstakken. Bij de ontwikkeling van Maptionnaire is ernaar gestreefd een oplossing te vinden voor de problemen waarmee de publieksbetrokkenheid te kampen heeft gehad – en ook nog heeft. Onze decennialange ervaring en onderzoeksachtergrond heeft ons geholpen bij het creëren van een dienst die stedenbouwkundigen de middelen biedt om input te krijgen van lokale inwoners en belanghebbenden, en om die informatie verstandig te gebruiken.

Het is echter goed om te onthouden dat het niet alleen gaat om de aanschaf van een instrument of dienst voor inwonersparticipatie, en dit leren te gebruiken. We moeten ook onze denkwijzen en processen die het gebruik ervan ondersteunen ter discussie stellen

en veranderen om de beste resultaten te bereiken, zodat we samen met mensen echt leefbare en aantrekkelijke steden kunnen creëren!

Informatiebronnen en verdere lectuur

Maptionnaire Blog. "Pros & Cons Of Public Participation GIS (PPGIS) In Urban Planning." <https://maptionnaire.com/blog-list/2021/2/11/pros-cons-of-ppgis-in-urban-planning>

Maptionnaire Blog. "The Importance Of Communication In Urban Planning." <https://maptionnaire.com/blog-list/importance-of-communication-in-urban-planning>

Staffans, A., Kahila-Tani, M., Geertman, S., Sillanpaa, P., & Horelli, L. (2020). Communication-Oriented and Process Sensitive Planning Support. INTERNATIONAL JOURNAL OF E-PLANNING RESEARCH, 9(2), 1-20. <https://doi.org/10.4018/IJEPR.2020040101>

Participatory Mapping Institute. <https://participatorymapping.org/>

Penn State. College of Agricultural Sciences. "What is Community Engagement?" <https://aese.psu.edu/research/centers/cecd/engagement-toolbox/engagement/what-is-community-engagement>

Planning & Zoning Center at Michigan State University. "A Guidebook to Community Engagement: Involving Urban and Low-Income Populations in an Environmental Planning Process." https://www.canr.msu.edu/uploads/375/65790/GuidebooktoCommunityEngagement_FINAL_Sept2014.pdf

Staffans, A., Kahila-Tani, M., & Kyttä, M. (2020). Participatory Urban Planning in the Digital Era. In: HANDBOOK OF PLANNING SUPPORT SCIENCE, editors: Stan Geertman & John Stillwell.

United Nations Human Settlements Programme. Inclusive and sustainable urban planning. A guide for municipalities. <https://unhabitat.org/sites/default/files/2014/07/A-guide-for-Municipalities-Inclusive-and-Sustainable-Urban-Development-Planning-Volume-1.pdf>

Maarit Kahila's Google Scholar profile: <https://scholar.google.com/citations?user=xsdLISAAAAAJ&hl=en>

Anna Broberg's Google Scholar profile: <https://scholar.google.com/citations?user=qzQsb5sAAAAJ&hl=en>

maptionnaire.com